

Pri rozhodovaní o očkovaní sú dôležití všeobecní lekári

Bratislava, 17. február 2021 – Pri rozhodovaní o očkovaní proti koronavírusu sú dôležití všeobecní lekári. Ich názor je pre respondentov najdôležitejší hneď po najbližšej rodine a sú naj dôveryhodnejším zdrojom informácií. Až 41,5 % respondentov, ktorí sú nerozhodní alebo očkovanie odmietajú uviedlo, že možnosť vakcinácie u všeobecného lekára by zvýšila ich ochotu dať sa zaočkovať. Zaujímavosťou je tiež rozdiel, aký vplyv majú vedci na postoj k očkovaní medzi skupinami jeho zástancov a odporcov. Názor vedcov je dôležitý pre 67,4 % z tých, ktorí očkovanie plánujú, a zároveň je dôležitý len pre 14,4 % ľudí s odmietavým postojom. Tieto závery prináša kontinuálny prieskum „Ako sa máte, Slovensko?“, ktorý sa uskutočnil od 28.1. do 2. februára 2021. Prieskum vznikol z iniciatívy MNFORCE, SAV a Seesame.

Projekt „Ako sa máte, Slovensko?“ dlhodobo sleduje postoje obyvateľov na Slovensku od začiatku prísnych karanténnych opatrení v marci minulého roku. Prieskumy iniciovala prieskumná spoločnosť MNFORCE, komunikačná agentúra Seesame v spolupráci so Sociologickým ústavom SAV a Ústavom výskumu sociálnej komunikácie SAV. Doteraz sa zrealizovali rozsiahle zisťovania šesťkrát v roku 2020 a na prelome januára a februára 2021.

Čo by zmenilo postoj k očkovaní

V súvislosti s otázkou na ochotu dať sa zaočkovať proti ochoreniu Covid-19 sme sa pýtali tých respondentov, ktorí sa očkovať nechcú alebo pri očkovaní ešte váhajú i na okolnosti, ktoré by zmenili ich postoj. Až 41,5 % z takýchto respondentov uviedlo, že možnosť vakcinácie u všeobecného lekára by zvýšila ich ochotu dať sa zaočkovať.

Respondenti odpovedali aj na otázku, čo by zmenilo ich postoj k očkovaní proti ochoreniu Covid-19. Najvýraznejšiu šancu ovplyvniť postoj k očkovaní by mala možnosť vybrať si spomedzi vakcín používaných inde vo svete (napríklad Sputnik V). Až 30,6 % z respondentov, ktorí sa očkovať nechcú alebo váhajú by pri takejto možnosti určite alebo skôr zmenilo svoj postoj. Je tiež zaujímavé, že ak by za očkovanie boli ponúknuté peniaze, svoj negatívny či nerozhodný postoj by zmenilo iba 15,7 % respondentov.

Čo z uvedeného by zmenilo Váš postoj k očkovaní proti ochoreniu COVID-19? (Len respondenti, ktorí sa nechcú dať zaočkovať alebo sú nerozhodnutí.)	
	určite/skôr zmenilo môj postoj ¹
Možnosť, vybrať si spomedzi vakcín používaných inde vo svete (napríklad Sputnik V)	30,6
Ak by som bez očkovania nemohol cestovať do zahraničia	24,3
Ak by som mal bez očkovania obmedzený vstup do niektorých verejných priestorov (kino, plaváreň, posilňovňa a pod.)	24,2
Načasovanie očkovania tak, aby som nemusel/a sedieť v čakárni spolu s inými ľuďmi	23,5

¹ Zrátané odpovede 1 a 2 na škále: "určite by to zmenilo môj postoj 1 2 3 4 5 určite by to môj postoj nezmenilo".

Možnosť, vybrať si spomedzi vakcín schválených Európskou úniou (napríklad Pfizer/BioNTech)	23,3
Technicky jednoduchý proces registrácie a výberu presného termínu	21,8
Vlastný výber očkovačieho miesta	21,5
Ak by mi za očkovanie ponúkli peniaze	15,7
Skutočnosť, že by som poznal presný dátum môjho očkovania už dnes	15,4

Dôležitá je rodina aj všeobecní lekári

Pri rozhodovaní o očkovaní je pre respondentov dôležitý najmä názor najbližšej rodiny (48,6 % respondentov ho pokladá za dôležitý). Podobne dôležité sú i názory respondentovho všeobecného lekára (46,9 %) a blízkej osoby s lekársym či farmaceutickým vzdelaním (46,6 %). Za pomerne dôležité respondenti pokladajú i názory vedeckých inštitúcií a slovenských vedcov (42,9 %). Naopak, za menej dôležité považujú respondenti názory verejných a politických inštitúcií.

Názor vedcov je dôležitý pre tých, ktorí sa chcú dať očkovať

Zaujímavým zistením je rozdiel v pohľade na vedcov medzi ľuďmi, ktorí sa chcú dať očkovať a tými s odmietavým postom. Zatiaľ čo pre 67,4 % zástancov očkovania je názor vedcov dôležitý, tak len pre 14,4 % zo skupiny ľudí s odmietavým postojom sú vedci a ich názor relevantný. Z prieskumu tiež vyplýva, že respondenti, ktorí sa nechcú dať zaočkovať pokladajú názory iných v tejto veci za menej dôležité.

Do akej miery je pri Vašom rozhodovaní sa o očkovaní dôležitý názor:				
	dôležitý ²			Spolu (všetci respondenti)
	Dal by sa /už sa dal zaočkovať	Nedal by sa zaočkovať	Nevie či by sa dal zaočkovať	
Najbližšej rodiny	62	30,4	51	48,6
Môjho všeobecného lekára	66,4	22,9	47,1	46,9
Blízkej osoby, ktorá má lekárske alebo farmaceutické vzdelanie	62,3	24,4	50,6	46,6
Vedeckých inštitúcií a slovenským vedcov	67,4	14,4	41,3	42,9
Blízkych priateľov	43,6	16,5	29,5	30,8
Ministerstva zdravotníctva SR	52,2	16,1	21	29,4
Prezidentky SR	39,7	5,4	16,8	22,3
Európskej únie	34,1	6,6	11,3	19
Vlády SR	28,4	3,3	9,7	15,2
Mestskej samosprávy	22,8	2,7	8,1	12,3
Veľkých etablovaných firiem	20,3	5,4	7,7	12,1
Cirkvi	14,2	4,8	8,6	9,6

² Zrátané odpovede 1 a 2 na škále: "veľmi dôležitý 1 2 3 4 5 vôbec nie dôležitý".

Ktoré zdroje informácií o očkovaní sú dôveryhodné

Za najdôveryhodnejší zdroj informácií očkovaní proti ochoreniu Covid-19 respondenti pokladajú svojho lekára (49,1 % ho pokladá za dôveryhodný zdroj informácií). Svojho lekára za dôveryhodný zdroj informácií považujú i v očkovaní nerozhodnutí respondenti (50,6 %) a v menšej miere i respondenti, ktorí očkovanie odmietajú (23, 3%). Podobne dôveryhodní sú i slovenskí vedci (celkovo 48%, medzi nerozhodnutými (45,1 %), medzi odmietajúcimi očkovanie (21,8 %). Za menej dôveryhodné pokladajú respondenti informácie od slovenskej vlády (18 %), z celoštátnych televízií a denníkov (17,4 %), od osobností spoločenského života (14,4 %) a z internetu a sociálnych sietí (14,2 %).

Ako veľmi dôverujete v súvislosti s informáciami o očkovaní proti ochoreniu Covid-19 nasledovným inštitúciám a zdrojom informácií?				
	dôverujem ³			Spolu
	Dal by sa /už sa dal zaočkovať	Nedal by sa zaočkovať	Nevie či by sa dal zaočkovať	
Svojmu lekárovi	69,6	23,3	50,6	49,1
Slovenským vedcom	71,3	21,8	45,1	48
Informáciám od známych a príbuzných	40	20,6	30,3	31
Európskej únii	38,9	7,8	14	22,1
Vláde SR	33,6	4,5	10,9	18
Informáciám celoštátnych televízií a denníkov	30,7	6,9	10,1	17,4
Informáciám od osobností spoločenského života	22,5	6	12,4	14,4
Informáciám na internete a sociálnych sieťach	18,3	10,8	12	14,2

„Ukazuje sa, že pri rozhodovaní sa o očkovaní proti ochoreniu Covid-19 je okrem najbližšej rodiny mimoriadne dôležitý i všeobecný lekár. Dá sa predpokladať, že ak by sa podarilo rozšíriť vakcináciu i do ambulancií všeobecných lekárov, tak by sa časť doteraz nerozhodných či očkovanie odmietajúcich ľudí dala zaočkovať.“ uzatvára Robert Klobucký zo Sociologického ústavu SAV.

„Vplyv vedy a vedcov, prípadne blízkej osoby, ktorá má medicínske vzdelanie na názory ľudí ohľadne očkovania proti ochoreniu Covid-19 je veľmi povzbudivý. Dokazuje to, že má zmysel ak vo verejnom priestore a v médiách dostávajú tieto osobnosti priestor. V tejto situácii sa tak stávajú občanom jedným z najdôveryhodnejších partnerov, ktorí im dokážu zrozumiteľne vysvetliť dôležité, ale často komplikované ale komplexné témy,“ hodnotí výsledky Michaela Benedigová z agentúry Seesame.

Poznámky

Použité výskumy:

Ako sa máte, Slovensko?, Marec 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 24.-26.3.2020, N=1 000

³ Zrátané odpovede 1 a 2 na škále: "veľmi dôverujem 1 2 3 4 5 vôbec nedôverujem".

Ako sa máte, Slovensko?, Apríl 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 21.- 23.4.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Máj 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 25.- 28.5.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, September 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 10.- 14.9.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Október / november 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 29.10 - 4.11.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, December 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 10.12 - 14.12.2020, N=1000

Ako sa máte, Slovensko?, Január / február 2021, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 28.1. - 2.2.2021, N=1000

Použité výskumy sú reprezentatívne pre online populáciu Slovenska.

Dáta zo série výskumov „Ako sa máte, Slovensko?“ budú dlhodobo k dispozícii odbornej verejnosti v Slovenskom archíve sociálnych dát (<http://sasd.sav.sk>)

Kontakt pre médiá

Michaela Lukovičová

0907627189

Lukovicova@seesame.com